

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор биржасы" АҚ
Басқармасының
2012 жылдың 27 қаңтарындағы
№ 17 шешімімен

б е к і т і л д і

2012 жылдың 01 ақпанынан бастап
қолданысқа енгізілді

Сауда-саттық және Растау жүйесінің жұмыс РЕГЛАМЕНТІ

Алматы қ.

2012

ТҮЗЕТУЛЕР ПАРАҒЫ

1. № 1 өзгертулер:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2012 жылдың 11 мамырындағы № 83 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- сауда-саттық жүйесіне тиісті өзгертулер енгізілгеннен кейін қолданысқа енгізілетін 13 баптың 6 тармағынан басқасы, 2012 жылдың 02 шілдесінен бастап қолданысқа енгізілді.

2. № 2 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2014 жылдың 23 мамырындағы № 75 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2014 жылдың 01 шілдесінен бастап қолданысқа енгізілді.

3. № 3 өзгерту:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2014 жылдың 18 маусымындағы № 89 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2014 жылдың 19 маусымынан бастап қолданысқа енгізілді.

4. № 4 өзгерту:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 21 қаңтарындағы № 8 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 22 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізілді.

5. № 5 өзгерту мен толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 30 наурызындағы № 39 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 31 наурызынан бастап қолданысқа енгізілді.

6. № 6 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 28 тамызындағы № 97 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 01 қыркүйегінен бастап қолданысқа енгізілді.

7. № 7 өзгерту:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 21 қыркүйегіндегі № 107 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 21 қыркүйегінен бастап қолданысқа енгізілді.

8. № 8 өзгертулер:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 10 қарашасындағы № 125 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 10 қарашасынан бастап қолданысқа енгізілді.

9. № 9 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен (2015 жылдың 08 желтоқсанындағы № 137 отырыс хаттамасы) бекітілді;
- 2015 жылдың 15 желтоқсанынан бастап қолданысқа енгізілді.

Осы Регламент "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) өткізетін сауда-саттығында (Биржада айналысқа жіберуге) рұқсат етілген қаржы құралдарының сауда-саттығы және Растау жүйесінің жұмыс тәртібінің негізгі параметрлерін анықтайды.

Глава 1. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1 бап.

Ұғымдар

1. Осы Регламентте пайдаланылған ұғымдар келесіні білдіреді:

- 1) **"баға ауытқуының шектелімі"** – өтінім бағасының ауытқу шектелімі қандай да бір өлшемге жеткенде, немесе асқанда, осы Регламентке және Биржаның басқа да ішкі құжаттарына, Биржалық кеңес немесе Биржа Басқармасының шешімдеріне, сауда-саттық жүйесінің баптауларына сәйкес белгілі бір оқиға немесе белгілі бір жағдай орын алады;
- 2) **"лот"** – қаржы құралдарының сауда-саттық бірлігі; оның сауда-саттық бірлігінің санына осы қаржы құралы бойынша өтінімнің көлемі тең немесе еселі болуы тиіс;
- 3) **"Биржа маклері"** – сауда-саттықты ұйымдастырып, өткізу бойынша қызмет атқаратын, Биржаның құрылымдық бөлімшесінің жетекшісі;
- 4) **"нәтижелі сауда-саттық сессиясы"** – қандай да бір қаржы құралы бойынша өткізілген сауда-саттық сессиясының барысында осы қаржы құралымен ең болмаса бір мәміле жасалғаны;
- 5) **"сауда-саттық жүйесі "** – қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға арналған, Биржаның бағдарламалық-техникалық кешені;
- 6) **"сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы"** – қандай да бір шешім қабылдау немесе әрекет жасау, немесе басқа да мақсаттар үшін қолданылатын, суреттеу мақсатында пайдаланылатын сауда-саттық сессиясының сипаттамасының бірі.
- 7) **"таза" баға** – борыштық бағалы қағаздың, атаулы құнынан (борыш номиналынан) пайызбен, үтірден кейін төртінші таңбасына дейінгі дәлдікпен көрсетілген, жинақталған (есептелген, бірақ төленбеген) купондық сыйақысы ескерілмеген, бағасы;
- 8) **"таза емес" баға** – борыштық бағалы қағаздың, жинақталған (есептелген, бірақ төленбеген) купондық сыйақысы ескерілген, бағасы. "Таза емес" баға, Биржа Басқармасы өз шешімімен қандай да бір бағалы қағазға қатынасты оның "таза емес" бағасы теңгемен немесе, осы бағалы қағаздың деномициялау және/немесе қызмет көрсету валютасына қарай, өзге валютамен көрсетілетін "таза емес" бағасына қатысты Биржа Басқармасы шешім қабылдаған жағдайларды қоспағанда, бағалы қағаздың атаулы құнынан (борыш номиналынан) пайызбен көрсетіледі. Биржа Басқармасының осындай шешімі, бағалы қағаздың қасиеттері мен шығарылым шарттары оның атаулы құнынан (борыш номиналынан) бағасын нақтырақ есептеп шығаруға мүмкіндік бермеген жағдайда, қабылданады (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген*);
- 9) **"операциялық күн"** – Биржаның сауда-саттықтарды ұйымдастыру және әкімшелек етуі бойынша процедураларды, қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер бойынша клиринг және есептесулерді жүзеге асыратын, жұмыс күннің бір бөлігі (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен енгізілген*).

2. Осы Регламентте қолданылған басқа ұғымдар Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген түсініктерге ұқсас.
3. Осы Регламенттің мақсаттары үшін:
 - 1) қаржы құралдары деп тек Биржада айналысқа жіберуге рұқсат етілген қаржы құралдарын түсіну керек;
 - 2) сауда-саттық деп тек Биржа өткізетін сауда-саттықты түсіну керек;
 - 3) мәмілелер деп тек қаржы құралдарымен сауда-саттықта жасалған мәмілелерді түсіну керек;
 - 4) өтінім деп тек мәмілеге отыруға өтінімдерді түсіну керек;
 - 5) бірінші (немесе екінші, немесе үшінші) кластағы өтімді акциялар деп бірінші (немесе екінші, немесе үшінші) кластағы өтімді бағалы қағаздардың қолданыстағы тізіміне¹ енгізілен акцияларды түсіну керек (*осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген*);
 - 6) жұмыс күні деп тек Қазақстан Республикасында жұмыс күн болып саналатын күн тұспалданады (*осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен енгізілген*).

2 бап. Сауда-саттық регламенті туралы түсінік

1. Сауда-саттық регламенті деп оны өткізудің негізгі параметрлерін түсіну керек, оған:
 - 1) сауда-саттық өткізу орны;
 - 2) сауда-саттық өткізу уақыты;
 - 3) сауда-саттық өткізудің негізгі әдісі;
 - 4) лот көлемі;
 - 5) қаржы құрал бағасының өлшем бірлігі;
 - 6) сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы;
 - 7) баға ауытқудың шектелімі;
 - 8) сауда-саттық өткізудің қосымша әдісі;
 - 9) сауда-саттықтың резервтегі әдісі;
 - 10) ерекше жағдайлар және сауда-саттық өткізудің негізгі параметрлерін қолдануды шектеу кіреді.
2. Сауда-саттық өткізу орны осы Регламенттің 3 бабына сәйкес анықталады.
3. Сауда-саттық уақыты осы Регламенттің 4 бабында және 2-8 тарауларында анықталады.
4. Сауда-саттықтың негізгі әдісі осы Регламенттің 6 бабына сәйкес анықталады (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 28 тамызындағы шешімімен өзгертілген*).
5. Лот көлемі (осы тармақтың екінші абзацымен белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып), қаржы құралдары бағасының өлшем бірлігі, сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы, сауда-саттықтың қосымша және резервтегі әдістері осы Регламенттің 2-8 тарауларында белгіленген.

Егер сауда-саттық тікелей мәмілелер жасасу әдісімен өткізілсе, "лот" деген ұғым қолданылмайды; өтінімдер көлемі, демек, мәміленің көлемі де, сауда-саттыққа қатысушылардың өзара келісімімен анықталады.

¹ Түрлі кластағы өтімді бағалы қағаздар тізімі Бағалы қағаздар өтімділігі көрсеткішін анықтау Әдістемесіне сәйкес қалыптастылады.

3 бап. Сауда-саттық өткізу орны

1. Сауда-саттық өткізудің негізгі орны сауда-саттық жүйесі болып табылады, онымен жұмыс жасау:
 - 1) Биржаның сауда-саттық залындағы жұмыс орындарынан;
 - 2) алыстан кіру тәртібінде (соның ішінде ақпараттарды бағдарламалық-крипторгафиялық құралдармен қорғауды қолдану арқылы) жүзеге асырылады.
2. Егер сауда-саттықты сауда-саттық жүйесінде өткізу мүмкін болмаса, сауда-саттық Биржаның сауда-саттық залында немесе Биржа Басқармасының Төрағасы немесе Басқарма Төрағасының орынбасары осы мақсатта белгілеген жерде дауысқа салу тәсілімен жүзеге асырылады ([осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген](#)).
3. Сауда-саттыққа қатысушы - Биржа мүшелерінің сауда-саттық өткізілетін жаңа орынға сауда-саттық басталар алдында жетуін қамтамасыз ету мақсатында, сауда-саттыққа қатысушы – Биржа мүшелері сауда-саттық өткізу орнының өзгеруі туралы сауда-саттық жүйесі немесе өзге де қолжеткізерлік тәсілдермен хабарландырылуы тиіс.

4 бап. Сауда-саттық өткізу уақыты

1. Осы Регламенттің 2-8 тарауларында қаржы құралдарының әр тобына бөлек белгіленгендей (осы тармақтың екінші абзацында белгіленгеннен басқа), сауда-саттықтар әр жұмыс күні² сауда-саттық күні бойы өткізіледі ([осы абзац Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген](#)).

Қаржы құралының жалғыз сатушысымен немесе сатып алушысымен сауда-саттық заты болып табылатын қаржы құралы бойынша сауда-саттық күні (осы сауда-саттықтар "Мүшелік жарналар мен биржалық алымдар туралы Ереже" атты Биржаның ішкі құжатында белгіленгендей), осы сауда-саттық заты болып табылатын қаржы құралдарының тобына белгіленген сауда-саттық күнінен өзгеше болуы мүмкін.
2. Шетел валютасы бойынша өткізілетін сауда-саттық күні, осы Регламенттің 7 бабында белгіленгендей, бөлек сауда-саттық сессияларына бөлінеді.

Шетел валютасынан өзгеше қаржы құралдарының сауда-саттық күндері бөлек сауда-саттық сессияларына бөлінбейді: осындай қаржы құралдары бойынша сауда-саттық, ұзақтығы сауда-саттық күнмен тең, бір сауда-саттық сессиясы аралығында жүзеге асырылады.
3. Жеке қаржы құралдарымен немесе қаржы құралдар тобымен өткізілетін сауда-саттықтарды өткізу уақытын Биржа Басқармасының Төрағасы немесе Басқарма Төрағасының орынбасары мынадай жағдайларда өзгертуі мүмкін ([осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген](#)):
 - 1) сауда-саттық өткізгенде қолданылатын бағдарлтамалық-техникалық құралдардың істен шығуы немесе өзге де, сауда-саттықты әдеттегі тәртіпте өткізуге кедергі болатын, тосын жағдайларда;
 - 2) осы Регламенттің 3 бабының 2 тармағына сәйкес, сауда-саттық өткізу орнын өзгерту.
 - 3) қаржы құралының рұқсаттама бастамашысынан осы қаржы құралы бойынша сауда-саттық ашу туралы еркін түрде жазылған, осы қаржы құралымен сауда-саттықтың ашылудың, осы қаржы құралдар тобы

² ([Осы сілтеме Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен алып тасталған](#)).

бойынша сауда-саттық күні шегіндегі ең қолайлы уақыты көрсетілген, өтінішінің келіп түсуі;

- 4) сауда-саттыққа қатысушысынан келіп түскен, жеке бір қаржы құралдарының сауда-саттығын, осы сауда-саттыққа қатысушысы осы қаржы құралдарымен бұдан бұрын ашқан жайғасымдарын жабу және/немесе бұдан бұрын жасасқан мәмілелер бойынша өз міндеттемелерін орындау үшін ұзарту туралы, жазбаша өтініші. Өтініште сауда-саттықты ұзартудың болжанған уақыты, сауда-саттықты ұзарту себептерінің сипаттамасы, сауда-саттықты ұзартудың болжамды уақытына сәйкес Биржаның операциялық күнін ұзарту туралы өтініш болуы тиіс (осы баптың 5 тармағындағы ерекшеліктерді ескеріп) *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 30 наурызындағы шешімімен толықтырылған)*.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

4. Сауда-саттыққа қатысушы - Биржа мүшелері сауда-саттықтың уақыты мен өткізілетін орнының өзгеруі туралы сауда-саттық жүйесі арқылы және басқа да қол жеткізерлік тәсілдермен ескертіледі.
5. Егер қандай да бір сауда-саттыққа қатысушысы жеке қаржы құралдары бойынша бұрын ашылған жайғасымдарын жабу және/немесе осы қаржы құралдарымен бұрын жасалған мәмілелер бойынша міндеттемелерді орындау мақсатында қандай да бір қаржы құралдары бойынша сауда-саттықты ұзарту Алматы уақытымен сағат 17.75-ке дейін тұспалданса, бұл сауда-саттыққа қатысушысынан осы баптың 3 тармағының 4) тармақшасында белгіленген өтініш талап етілмейді *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен енгізілген және 2015 жылдың 30 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.

4-1 бап. Биржаның операциялық күні

1. Биржаның барлық қаржы құралдарының топтары үшін операциялық күні Алматы уақытымен сағат 09.00-де басталады. Егер қандай да бір себеппен жеке қаржы құралдары бойынша сауда-саттық күні Алматы уақытымен сағат 09.00-ден ерте басталған жағдайда, осы қаржы құралдары бойынша операциялық күн осы қаржы құралдарының сауда-саттық күнімен бірге басталады.
2. Биржаның операциялық күні сағат 18.00-де (осы баптың 3 тармағындағы ерекшеліктерді ескеріп) аяқталады.
3. Операциялық күннің аяқталу уақыты Биржа басқармасының Төрағасымен немесе Басқарма Төрағасының орынбасарымен мынадай жағдайларда өзгертілуі (Биржаның операциялық күні ұзартылуы) мүмкін *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*:
 - 1) қаржы құралдары бойынша клиринг жүргізу немесе есептесулерді жүзеге асыруда қолданылатын, Биржаның бағдарламалық-техникалық құралдарының жұмысындағы жаңылыстар, немесе, қаржы құралдары бойынша әдеттегі тәртіптемеде клиринг жүргізуге немесе есептесулерді жүзеге асыруға кедергі болатын, оқыс оқиғалардың туындауы.
 - 2) осы Регламенттің 4 бабының 3 тармағына сәйкес сауда-саттық күні уақытының ұзартылуы;

- 3) сауда-саттыққа қатысушының еркін түрде жазылған, себептері мен ұзарту уақыты көрсетілген, операциялық күнді ұзарту туралы жазбаша өтінішінің келіп түсуі.

(Осы бап Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен енгізілген).

5 бап. Қайталама мәміле жасаудың уақытын шектеу

Егер Биржаның ішкі құжаттарымен алдында жасалған, бірақ орындалмаған мәмілелердің орнына және олардың шарттары бойынша, қайталанатын (соның ішінде, қайталанатынды қосарландыратын) мәмілелер жасасуға рұқсат етілсе, осындай қайталанатын мәмілелер тиісті қаржы құралдарының сауда-саттығын өткізу уақыты аяқталғаннан кейін, бірақ Растау жүйесінің жұмысы аяқталғанға дейін, жасалуы мүмкін.

6 бап. Сауда-саттық өткізудің негізгі әдісі

1. Қаржы құралдардың кейбір топтарына осы Регламенттің 2-8 тарауларымен және Биржаның ішкі құжаттарымен басқасы белгіленбесе, сауда-саттықтың негізгі әдісі үздіксіз қарсылама аукцион болып табылады.
2. Үздіксіз қарсылама аукцион әдісімен сауда-саттық өткізгенде Биржаның ішкі құжаттарымен немесе сауда-саттық жүйесінің баптауларымен алдын-ала өтінімдер беру, демек, Биржа сауда-саттық сессиясы басталғанға дейін қабылдайтын өтінімдерді беру мүмкіншілігі белгіленуі мүмкін.

Алдын-ала өтінімдерді Биржа сауда-саттық өткізілетін күні Алматы уақытымен сағат 11.05-тен бастап қабылдайды.

Алдын ала өтінімдерді беру сауда-саттық қатысушысының алдын ала өтінімде күн сайын қалыптастыру мүмкіндігін көрсете отырып, осындай өтінімді беруі арқылы автоматты тәсілмен жүзеге асырылуы мүмкін.

Алдын ала өтінімнің қолданыста болу мерзімі бойы, күн сайын, Алматы уақытымен сағат 11:05-те Биржаның сауда-саттық жүйесінде қаржы құралдарды сатып алуға және/немесе сатуға берілген алдын ала өтінімдер автоматты тәсілмен қалыптастырылады.

Биржаның басқа ішкі құжаттарында белгіленген, сауда-саттық қатысушыларының өтінімдердің қамтылуын тексеруді жүзеге асыру жағдайында, өтінімдердің қамтылуын алдын ала тексеру сауда-саттық жүйесіне, соның ішінде автоматты тәсілмен беру сәтінде жүзеге асырылады.

Биржа, осы қаржы құралдар бойынша сауда-саттық өткізгенде баға түрі өзгергенде, қаржы құралдарының қасиеттері мен параметрлерінің өзгеруі осы қаржы құралы бойынша баға қалыптасуына елеулі ықпалын тигізуі мүмкін болса (мысалы, бағалы қағаздың бөлшектенуі), осы қаржы құралдарын сатып алуға және/немесе сатуға алдын ала берілген өтінімдерді автоматты тәсілмен қалыптастыруды тоқтатуға құқылы.

Биржа осы қаржы құралын сатып алуға және/немесе сатуға алдын ала өтінім берген сауда-саттыққа қатысушысын, осы тармақтың екінші абзацына сәйкес алдын ала өтінімдерді күнделікті қалыптастыру тоқтатылғаны туралы сауда-саттық жүйесінен тиісті хабарлама жөнелту арқылы, ескертуі тиіс.

Биржаның өзге ішкі құжаттарымен белгіленген, сауда-саттыққа қатысушысы өтінімдерінің қамтылуын тексеру жасалған жағдайда алдын ала өтінімдердің қамтылуын тексеру оларды сауда-саттық жүйесіне берілген сәтінде, соның ішінде автоматты тәсілмен, жүзеге асырылады.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

3. Үздіксіз қарсылама аукцион әдісімен өткізілетін бағалы қағаздардың (акциялардың және облигациялардың) сауда-саттығы:
 - 1) Биржада айналысқа жіберілген акцияларды сатуға және сатып алуға өтінімдер бір-біріне дәл келсе немесе қиылысса, осы акциялармен жасалатын болжамды мәміленің бағасы осы акциялар бойынша 5 %-ға айырмашылығы болған жағдайда *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 2) Биржада айналысқа жіберілген акцияларды сатуға және сатып алуға қарсылама өтінімдердің бағасы дәл келсе немесе қиылысса, осы акциялар бойынша 5 күнтізбелік және одан да көп уақыт бойы мәмілелер жасалмаған жағдайда;
 - 3) Биржада айналысқа жіберілген акциялар мен пайларды сатуға және сатып алуға қарсылама өтінімдерде көрсетілген бағалары дәл келген немесе қиылысқан жағдайда *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 28 тамызындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 4) сатуға және сатып алуға алдын ала қарсылама өтінімдерінде көрсетілген бағалардың дәл келген немесе қиылысқан жағдайда аялдау тәртібіне ауыстырылып, франкфурттық сауда-саттық әдісімен өткізіледі.
4. Сауда-саттық жүйесіндегі үздіксіз қарсылама аукционы тәртібінде өткізілетін сауда-саттықтарды аялдау тәртібіне ауыстырғанда:
 - 1) аялдау тәртібінің (осы тармақтың 3 тармақшасында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) минималды ұзақтығы – 10 минут, максималдысы – 20 минут;
 - 2) аялдау тәртібі (осы Регламентпен белгіленген сауда-саттық сессиясының ұзақтығын шектеуді ескере отырып), осы тармақтың 1) тармақшасында белгіленген аялдау тәртібінің максималды ұзақтығының және 3) тармақшасында белгіленген ерекшеліктің болу сәтінен кейін бес минуттан соң:

сауда-саттықтың аялдау тәртібінде болу кезінде Биржа қабылдаған өтінімдердің соңғысын қабылдағаннан соң;

сауда-саттықтың аялдау тәртібінде болу кезінде қандай да бір өтінімнің күші біржола жойылғаннан кейін;

сауда-саттықтың аялдау тәртібінде болу кезіндегі қандай да бір өтінімнің шарттарын соңғы рет ауыстырғаннан кейін аяқталады;
 - 3) егер осы тармақтың 1) және 2) тармақшасына сәйкес аялдау тәртібінің ұзақтығы 11 минуттан 18 минутқа дейін деп білгеленсе, аялдау тәртібі дәл осы ұзақтыққа сәйкес аяқталуы тиіс;

егер осы тармақтың 1) және 2) тармақшасына сәйкес аялдау тәртібінің ұзақтығы 18 минуттан 20 минутқа дейін деп білгеленсе, аялдау тәртібі дәл осы ұзақтылыққа сәйкес, сауда-саттық жүйесімен автоматты түрде кездесейтін сандарды таңдау әдісімен анықталған, ерікті уақытта аяқталуы тиіс.
5. Қаржы құралдарының белгілі бір топтарының сауда-саттығын үздіксіз қарсылама аукционы әдісімен өткізгенде, жұмыс күннің соңында сауда-саттық күннің жабылу бағасының репрезентативті мәнін құрастыру мақсатында, осы Регламентпен немесе сауда-саттық жүйесінің баптауларымен сауда-саттықты франкфурттық сауда-саттықтар әдісіне ауыстыру мүмкіншілігі белгіленуі мүмкін (бұдан әрі – жабылу аукционы).
6. Жабылу аукционын өткізген жағдайда:

- 1) осындай аукцион күнде (әр жұмыс күні) сауда-саттық күннің соңынан 15 минут бұрын ашылады;
- 2) жабылу аукционының ұзақтығы кемінде 13 минут және 15 минуттан аспауы тиіс;
- 3) жабылу аукционы, сауда-саттық жүйесімен автоматты түрде кездейсоқ сандарды таңдау әдісімен белгіленген кез келген сәтте аукцион өткізудің 14-ші минутынан 15-ші минутына дейінгі уақытта аяқталады;
- 4) сауда-саттық күннің аяқталуы жабылу аукционының аяқталуымен қатар жүзеге асырылады;
- 5) жабылу аукционының басталуына дейін және оның барысында берілген өтінімдердің күші жойылып, сонымен қатар, олардың шарттары да өзгертілуі мүмкін;

7 бап.

Баға ауытқудың шектелімдері

1. Баға ауытқудың шектелімі:
 - 1) ескертушілік;
 - 2) еңсерілетін;
 - 3) қатаң (еңсерілмейтін) болып бөлінеді.
2. Баға ауытқуларының ескертушілік шектелімі сауда-саттық жүйесіне өтінімдерды теріп енгізгенде техникалық қателерден сақтану үшін сауда-саттық жүйесінің баптауларымен орнатылады.

Егер сауда-саттық жүйесіне енгізілетін өтінімнің параметрлері қандай да бір баға ауытқудың ескертушілік шектелімін бұзушылықпен жүзеге асырылса, сауда-саттық жүйесі тиісті ескерту хабарламасын береді, оны осы тапсырысты берген сауда-саттыққа қатысушысы елемей, немесе осы өтінімді түзетуге пайдалануы мүмкін.

3. Баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімдері сауда-саттық жүйесінде Биржалық кеңес немесе Биржа Басқармасының шешімдерімен сауда-саттыққа қатысушыларды сауда-саттық жүйесіне өтінімдерды теріп, енгізуде немесе басқа да жағдайларда, техникалық қателерден сақтандыру мақсатында орнатылады.

Егер сауда-саттық жүйесіне енгізілетін өтінімнің параметрлері қандай да бір баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімін бұзушылықпен жүзеге асырғанда, сауда-саттық жүйесі осы өтінімді қабыл алмайды (осы өтінімді қабылдаудан бас тартады) да, тиісті хабарлама береді.

Айтылмыш шектелімнен зерделі түрде асыру қажеттілігі болғанда, сауда-саттыққа мүдделі қатысушысы Биржа маклеріне, немесе оның орнындағы тұлғаға, айтылмыш шектелімді алып тастау немесе көтеру туралы өтініш жасауға құқылы. Биржа маклері осындай өтінішті қанағаттандырмауға құқығы жоқ, бірақ сауда-саттыққа қатысушылардың барлығын айтылмыш шектелімнің алып тасталуы немесе көтерілуі туралы міндетті түрде алдын ала хабарлайды.

4. Баға ауытқудың қатаң (еңсерілмейтін) шектелімдері Биржа кеңесінің немесе Биржа Басқармасының шешімімен, өтінімдер бағасының рұқсат етілетін ауқымын белгілеу немесе өзге де мақсаттарда бекітіледі.

Егер сауда-саттық жүйесіне енгізілетін өтінімнің параметрлері қандай да бір баға ауытқудың қатаң (еңсерілмейтін) шектелімін бұзушылықпен жүзеге асырылғанда, сауда-саттық жүйесі осы өтінімді қабылдамайды (осы өтінімді қабылдаудан бас тартады) да, тиісті хабарлама береді.

Биржа маклері айтылмыш шектелімді орнатқан Биржаның тиісті органының рұқсатысыз осы шектелімді алып тастауға немесе көтеруге құқы жоқ.

- Баға ауытқудың еңсеругі келетін және қатаң (еңсерілмейтін) шектелімдері осы Регламенттің 2-5 тарауларында берілген.

8 бап. Еңсерілмейтін күштер жағдайларының орын алу салдары

Биржада қаржы құралдарын әдеттегі тәртіпте айналысқа жіберуге кедергі болатын, еңсерілмейтін күштер жағдайлары орын алған кезде, олар - Биржа тарапынан саналы бақылауына жатпайтын кез келген төтенше жағдайлар, соның ішінде, бірақ тек аталғандар ғана емес, соғыс жағдайы, әскери немесе террорлық әрекеттер, мемлекеттік органдардың әрекеттері мен мемлекеттік төңкеріс, өрт, дүлей апаттар және басқа да Биржа алдын ала болжай алмаған, әдеттегі тәртіпте мәмілелерді жасауға және орындау мүмкіншілігіне кедергі болған және тікелей ықпал еткен жағдайлар, бұл жағдайда Биржа Басқармасының Төрағасы немесе Басқарма Төрағасының орынбасары, осы Регламентте белгіленген сауда-саттықтың және Растау жүйесі жұмысының негізгі параметрлерінен өзгесін белгілеуге құқылы.

(Осы бап Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген).

2 тарау. ШЕТЕЛ ВАЛЮТАЛАРЫНЫҢ САУДА-САТТЫҒЫН ӨТКІЗУДІҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

9 бап. Сауда-саттық күні

- Шетел валюталары бойынша сауда-саттық күні Алматы уақытымен 10.15-те басталып, Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады да, үш сауда-саттық сессиясына бөлінеді:
 - таңертеңгі сессия – Алматы уақытымен 10.15-тен 11.00-ге дейін;
 - күндізгі сессия – Алматы уақытымен 11.30-дан 15.30-ға дейін;
 - кешкі сессия – Алматы уақытымен 11.30-дан 17.00-ге дейін;
- Осы Регламенттің 10-12-1 баптарында қай шетел валютасы қай сауда-саттық сессиясында саудаланатыны белгіленген *(осы абзац Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.

Қандай да бір шетел валютасының сауда-саттығын бірнеше сессиямен өткізгенде, осы сауда-саттық сессиясының қайсысы осы шетел валютасына негізгі ал қайсысы (қайсылары) – қосымша болатыны осы Регламентте белгіленеді

10 бап. АҚШ долларымен сауда-саттық жүргізудің жеке параметрлері

- АҚШ долларына теңгемен есептесіп, есептесу мерзімдеріне сәйкес саудаланады T+0³, T+1 и T+2 (бұдан әрі "USDKZT_TOD", "USDKZT_TOM" және "USDKZT_SPT"⁴ деп белгіленеді).

³ Әлемдік практикада биржалық мәмілелер бойынша (биржалық мәмілелерді орындау) есептесулер мерзімдерін белгілеу "T+n" жазбасы түрінде жалпы қабылданған, мұнда T – мәміле жасалған биржалық сауда-саттық күні, ал n – айтылмыш биржалық сауда-саттық күні мен осы мәміле бойынша есептеулер жасалған күн арасындағы үзіліс ұзақтығы (жұмыс күнмен есептелген).

⁴ Биржа Басқармасының 2004 жылдың 10 ақпанындағы №19/0 шешімімен бекітілген "Қазақстан қор биржасы" АҚ мүшелерін, қаржы құралдарын және бағалы қағаздар эмитенттерін кодтау тәртібі туралы Нұсқаулығын қараңыз.

2. USDKZT_TOD таңертеңгі және күндізгі сауда-саттық сессияларында саудаланады, онда негізгісі таңертеңгілік сессия болса, ал күндізгі сессия - қосымшасы болып табылады (осы баптың 3 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп).
USDKZT_TOM және USDKZT_SPT күндізгі сауда-саттық сессиясында саудаланады (осы баптың 3 және 4 тармақтарында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Егер қандай да бір себептермен (мерекелік күндер, Еңсерілмейтін күштер жағдайлары немесе басқа да мүмкін болатын себептермен) Биржаның АҚШ доллары бойынша банк-корреспонденттері сауда-саттық күні АҚШ долларымен есептеспесе, бірақ есептесуді сауда-саттық күннен кейінгі келесі жұмыс күні жүзеге асырса:
 - 1) USDKZT_TOD сауда-саттығы өткізілмейді;
 - 2) USDKZT_TOM сауда-саттығы таңертеңгі және күндізгі сессияларында өткізіледі, олардың таңертеңгі сессиясы – негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.
4. Егер қандай да бір себептермен (мерекелік күндер, Еңсерілмейтін күш жағдайлары немесе басқа да мүмкін болатын себептермен) Биржаның АҚШ доллары бойынша банк-корреспонденттері сауда-саттық күні және сауда-саттық күнінен кейінгі келесі жұмыс күні АҚШ долларымен есептеспесе, бірақ есептесуді сауда-саттық күнінен кейінгі екінші жұмыс күні жүзеге асырса:
 - 1) USDKZT_TOD және USDKZT_TOM сауда-саттығы өткізілмейді;
 - 2) USDKZT_SPT сауда-саттығы таңертеңгі және күндізгі сессияларында өткізіледі, олардың таңертеңгі сессиясы – негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.
5. АҚШ долларының сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі берілген өтінімнің бағасынан соңғы мәміле бағасынан ауытқу мөлшеріне байланысты және осы Регламенттің 1 қосымшасында белгіленген *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*
6. АҚШ доллары бойынша сауда-саттық өткізгенде оның бағасы бір АҚШ долларына қазақстандық теңгемен, үтірден кейінгі екінші таңбасына дейін дәлдікпен, есептеледі.
7. АҚШ доллары бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде:
 - 1) USDKZT_TOD бойынша – соңғы нәтижелі таңертеңгі сессиясында АҚШ долларымен жасалған мәмілелердің барлығының орта өлшеулі бағасы (есептесу мерзімдеріне қарамастан);
 - 2) USDKZT_TOM немесе USDKZT_SPT бойынша – осы сауда-саттық сессиясында USDKZT_TOM-мен немесе USDKZT_SPT-мен жасалған бірінші мәміленің бағасы (осы тармақтың 3) тармақшасымен белгіленген жағдайдан басқа);
 - 3) осы баптың 3 немесе 4 тармақтарына сәйкес таңертеңгі және күндізгі сессияларында саудаланатын USDKZT_TOM немесе USDKZT_SPT бойынша – соңғы нәтижелі сауда-саттық сессиясында АҚШ долларымен жасалған барлық мәмілелердің орта өлшеулі (есептесу мерзімдеріне қарамастан) бағасы қолданылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.

8. АҚШ долларының сауда-саттығын өткізгенде баға ауытқуының еңсерілетін шектелімі соңғы мәміленің бағасына 1% мөлшерінде орнатылған *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 21 қаңтарындағы, 2015 жылдың 28 тамызындағы және 2015 жылдың 21 қыркүйегіндегі және 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімдерімен өзгертілген)*.
9. АҚШ долларымен сауда-саттық жүргізудің қосымша әдістері белгіленбеген.
АҚШ долларының сауда-саттығын жүргізудің резервтегі әдісі (есептесу мерзімдеріне қарамастан) фиксинг әдісі болып табылады.
10. Егер АҚШ долларының сауда-саттық күні мен есептесуді жүзеге асыру (жұмыс күнмен) күні арасындағы үзіліс ұзақтығы үш жұмыс күн және одан да көп болса, осы сауда-саттықты өткізу регламентінің ерекшеліктерін Биржа Басқармасының Төрағасы немесе Басқарма Төрағасының орынбасары белгілейді де, АҚШ долларының сауда-саттығына қатысушы - Биржа мүшелерінің назарына сауда-саттық жүйесі арқылы немесе басқа да тәсілдермен жеткізіледі *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.

11 бап.

Еуроның сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Еуро теңгемен және АҚШ долларымен есептесіп, T+0, T+1 и T+2 есептесу мерзімдеріне сәйкес саудаланады. Теңгемен есептесетін еуро және оның есептесу мерзімдері бұдан әрі "EURKZT_TOD", "EURKZT_TOM" және "EURKZT_SPT"⁴ деп белгіленген. АҚШ долларымен есептесетін еуро және есептесу мерзімдеріне сәйкес бұдан әрі "EURUSD_TOD", "EURUSD_TOM" және "EURUSD_SPT"⁴ деп белгіленген.
2. EURKZT_TOD және EURUSD_TOD таңертеңгі және күндізгі сауда-саттық сессияларында саудаланып, олардың таңертеңгі сессиясы – негізгі, ал күндізгі сессиясы – қосымша (осы баптың 4 тармақтарымен белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) болып табылады.
EURKZT_TOM, EURUSD_TOM, EURKZT_SPT және EURUSD_SPT күндізгі сауда-саттық сессиясында (осы баптың 4 тармақтарында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) саудаланады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Егер қандай да бір себептермен (мерекелік күндер, Еңсерілмейтін күштер жағдайлары немесе басқа да мүмкін болатын себептермен) Биржаның еуро бойынша банк-корреспонденттері қандай да бір жұмыс күні еуромен есептесуді жүзеге асырмаса, Биржа еуро бойынша (есептесу валютасына қарамастан), мерзімі сол күні есептесуге тиіс сауда-саттықты өткізбейді.
Егер қандай да бір себептермен Биржаның еуро бойынша банк-корреспонденттері қандай да бір жұмыс күні АҚШ долларымен есептесуді жүзеге асырмаса, Биржа еуро бойынша АҚШ долларымен есептесу және мерзімі сол күні есептесуге тиіс сауда-саттықты өткізбейді.
4. Егер осы баптың 3 тармағына сәйкес Биржа сауда-саттық өткізбесе:
 - 1) EURKZT_TOD бойынша, бірақ EURKZT_TOM бойынша сауда-саттық өткізілсе, онда EURKZT_TOM бойынша сауда-саттықтар таңертеңгі және күндізгі сауда-саттық сессияларында өткізіледі, олардың таңертеңгісі негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*;

- 2) EURUSD_TOD бойынша, бірақ EURUSD_TOM бойынша сауда-саттық өткізілсе, онда EURUSD_TOM бойынша сауда-саттық таңертеңгі және күндізгі сауда-саттық сессияларында өткізіліп, таңертеңгі негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 3) EURKZT_TOD және EURKZT_TOM бойынша, бірақ EURKZT_SPT бойынша сауда-саттық өткізілсе, онда EURKZT_SPT бойынша сауда-саттық таңертеңгілік және күндізгі сауда-саттық сессияларында өткізіліп, таңертеңгісі негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 4) EURUSD_TOD және EURUSD_TOM бойынша, бірақ EURUSD_SPT бойынша сауда-саттық өткізілсе, онда EURUSD_SPT бойынша сауда-саттық таңертеңгілік және күндізгі сессияларында өткізіліп, таңертеңгісі негізгі, ал күндізгісі – қосымша болып табылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.
5. Еуро сауда-саттығында лот көлемі:
- 1) EURKZT_TOD және EURUSD_TOD сауда-саттығында – 50.000 еуроны;
 - 2) EURKZT_TOM, EURKZT_SPT, EURUSD_TOM және EURUSD_SPT сауда-саттығында – 100.000 еуроны құрайды.
6. Еуро сауда-саттығын өткізгенде, оның бағасы әр еуроға есептесу валютасымен өлшенеді:
- 1) EURKZT_TOD, EURKZT_TOM және EURKZT_SPT – үтірден кейінгі екінші таңбасына дейін дәл көрсетіліп, теңгемен;
 - 2) EURUSD_TOD, EURUSD_TOM және EURUSD_SPT – үтірден кейінгі төртінші таңбасына дейін дәл көрсетіліп, АҚШ долларымен.
7. Әр бір қаржы құралы бойынша - EURKZT_TOD, EURKZT_TOM, EURKZT_SPT, EURUSD_TOD, EURUSD_TOM және EURUSD_SPT – сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы қаржы құралымен осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
8. Еуро сауда-саттығын өткізгенде баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімі соңғы мәміленің бағасынан 3 % көлемінде бекітілген.
9. Еуро сауда-саттығын өткізудің қосымша әдістері белгіленбеген.
Еуро сауда-саттығын өткізудің резервтегі әдісі фиксинг әдісі болып табылады.
10. Егер қандай да бір себептерге байланысты Биржаның еуро және/немесе АҚШ доллары бойынша үш жұмыс күн қатарынан еуро және/немесе АҚШ долларымен есептесуді жүзеге асырмаса (мерекелік күндер, Еңсерілмейтін күштер жағдайы немесе басқа жағдайда), еуро сауда-саттығын өткізу регламентінің ерекшеліктерін Биржа Басқармасының Төрағасы немесе Басқарма Төрағасының орынбасары белгілеп, еуро сауда-саттығына қатысушы - Биржа мүшелеріне сауда-саттық жүйесі арқылы немесе басқа да тәсілдермен хабарланады *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*.

12 бап. Ресей рублінің сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Ресей рублі тек T+0 есептесумен ғана саудаланады.
2. Ресей рублі таңертеңгі сауда-саттық сессиясында (осы баптың 3 тармағымен белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) саудаланады.
3. Егер қандай да бір себептермен (мерекелік күндері, Еңсерілмейтін күштер жағдайында немесе басқа да мүмкін болатын себептермен) Ресей рублі бойынша Биржаның банк-корреспонденттері сауда-саттық күні Ресей рублімен есептесуді жүзеге асырмаса, Ресей рублі бойынша сауда-саттық өткізілмейді.
4. Ресей рублі бойынша сауда-саттықтың лоты 100.000 Ресей рублін құрайды.
5. Ресей рублі бойынша сауда-саттық өткізгенде оның бағасы әр рубльге қазақстандық теңгемен есептеліп, үтірден кейінгі төртінші таңбасына дейін дәл көрсетіледі.
6. Ресей рублі бойынша өткізілетін сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
7. Ресей рублі үшін баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімі соңғы мәміле бағасының 3 % көлемінде бекітілген.
8. Ресей рублі бойынша сауда-саттықтың қосымша әдістері белгіленбеген.
Ресей рублі бойынша сауда-саттықтың резервті әдісі фиксинг әдісі болып табылады.
9. Ресей рублі бойынша сауда-саттық өткізудің ерекшелігі – Ресей рублі бойынша маркет-мейкер болғанда мәмілелер тек өтінімдерде көрсетілген бағалар бойынша жасалып, ал Ресей рублі бойынша маркет-мейкер болмаған кезде Биржа мүшелері Ресей рублінің сауда-саттығы барысында тұрақты баға белгілеулерді жариялап, мәмілелер жасасуға құқылы ([осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген](#)).

12-1 бап. Қытай Халық Республикасының юанінің сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Қытай Халық Республикасының юані (бұдан әрі – юань) тек T+0 есеп айырысу кестесімен ғана саудаланады.
2. Юань таңертеңгі сауда-саттық сессиясында (осы баптың 3 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп) саудаланады.
3. Егер қандай да бір себептермен Биржаның юань бойынша банк – корреспонденттері сауда-саттық күні юаньмен есеп айырысулар жүргізбеген жағдайда (мереке күндері, еңсерілмейтін күштер жағдайлардың туындауы немесе басқа да мүмкін болатын себептер), юань бойынша сауда-саттықтар өткізілмейді.
4. Юань сауда-саттықтарындағы лот мөлшері 50 000 юаньді құрайды.
5. Юань сауда-саттықтарында оның бағасы бір юаньға қазақстандық теңгемен өлшеніп, үтірден кейінгі төртінші таңбасына дейінгі дәлдікпен көрсетіледі
6. Юань бойынша сауда-саттық сессиясын ашу бағасы ретінде осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
7. Юань үшін белгіленген баға ауытқудың еңсерілетін шегі соңғы мәміленің бағасынан 3 % мөлшерін құрайды.

8. Юань сауда-саттығын өткізудің қосымша әдістері белгіленбеген.
Юань сауда-саттығын өткізудің резервтегі әдісі фиксинг әдісі болып табылады.
9. Юань бойынша сауда-саттық өткізудің ерекшелігі – юань бойынша маркет-мейкер болғанда мәмілелер тек өтінімдерде көрсетілген бағалар бойынша жасалып, ал юань бойынша маркет-мейкер болмаған кезде Биржа мүшелері юань сауда-саттығы барысында тұрақты баға белгілеулерді жариялап, мәмілелер жасасуға құқылы.

(Осы бап Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен енгізілген).

13 бап. Шетел валютасы сауда-саттығының валюталық своп бөлігіндегі жеке параметрлері

1. Валюталық своп операциялары, осы операциялардың заты болып табылатын АҚШ долларына қатысты және осы операцияларға кіретін, АҚШ долларымен жасалатын мынадай түріне қатысты:
 - 1) USDKZT_TOD немесе USDKZT_TOM жасалатын мәмілелермен, есептесу мерзімі ертерек жүзеге асырылатын (осы баптың 2 тармағында белгіленген ерекшелікті ескеріп) мәмілелер ретінде (своп операциялары басталатын (ашылатын) мәмілелер);
 - 2) USDKZT_TOM-мен немесе USDKZT_SPT-мен жасалатын мәмілелермен, есептесу мерзімі кейінірек жүзеге асырылатын мәмілелер ретінде (своп операцияларын аяқтайтын (жабылатын) мәмілелер) жүзеге асырылады.
2. Валюталық своп операциялары, осы операциялардың заты болып табылатын еуроға қатысты және осы операцияларға кіретін еуромен жасалатын мәмілелердің мынадай түріне қатысты:
 - 1) EURKZT_TOD-мен немесе EURKZT_TOM-мен жасалатын мәмілелер, есептесу мерзімі ертерек жүзеге асырылатын мәмілелер ретінде (своп операциялары басталатын (ашылатын) мәмілелер) (осы баптың 2 тармағында белгіленген ерекшелікті ескеріп);
 - 2) EURKZT_TOM-мен немесе EURKZT_SPT-мен жасалатын мәмілелер, есептесу мерзімі кейінірек жүзеге асырылатын мәмілелер ретінде (своп операцияларын аяқтайтын (жабатын) мәмілелер) жүзеге асырылады.
2. Еуроға қатынасты валюталық своп операциялары осы операциялардың заты және осы операцияларға кіретін еуромен жасалатын келесідей мәмілелер түрлері ретінде жүзеге асырылады:
 - 1) есептесу мерзімі ертерек EURKZT_TOD немесе EURKZT_TOM мәмілелерімен (валюталық своп операциялары басталатын (ашылатын), мәмілелер) (осы баптың 2 тармағында юелгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);
 - 2) есептесу мерзімі кейінірек EURKZT_TOM немесе EURKZT_SPT мәмілелерімен (валюталық своп операциялары аяқталатын (жабылатын), мәмілелер).
3. USDKZT_TOM және EURKZT_TOM мәмілелері валюталық своп операцияларын бастау (ашу) үшін қолданылуы тек осындай бастау (ашу) күні тиісінше USDKZT_TOD және EURKZT_TOD бойынша сауда-саттық өткізілмесе ғана, мүмкін.
4. Валюталық своп операциялары күндізгі сауда-саттық сессиясында басталады (ашылады).

5. Валюталық своп операциясының лот көлемі валюталық своп операциясының заты болып табылатын валютаның 100.000 бірлігін құрайды.
6. Валюталық своп операцияларын жүзеге асырғанда осындай операцияның бағасы (ол ретінде осы операцияға кіретін мәмілелердің бағасындағы айырмашылық қолданылады) қазақстандық теңгемен есептеліп, үтірден кейінгі төртінші таңбасына дейінгі дәлдікпен көрсетіледі *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.
7. Қандай да бір құрамдағы валюталық своп операцияларын жүзеге асырғанда сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы сауда-саттық сессиясында басталған (ашылған) осы құрамдағы валюталық своп операциясының біріншісінің бағасы қолданылады.
8. Валюталық своп операцияларын жүзеге асыруда сауда-саттық өткізудің қосымша әдістері белгіленбеген.
Валюталық своп операцияларын жүзеге асырудағы резервтегі әдісі болып фиксинг әдісі болып табылады.

3 тарау. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРЫНЫҢ САУДА-САТТЫҒЫН ӨТКІЗУДІҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

14 бап. Сауда-саттық күні

Қазақстан Республикасы мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша сауда-саттығын тікелей мәмілелер жасасу әдісімен өткізуге тыйым салынған. күні Алматы уақытымен 11.30-да басталып, Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады

15 бап. Тікелей мәмілелер жасасу әдісін қолдануды шектеу

Қазақстан Республикасының халықаралық бағалы қағаздарының сауда-саттығын қоспағанда, Қазақстан Республикасы мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша сауда-саттығын тікелей мәмілелер жасасу әдісімен өткізуге тыйым салынған.

16 бап. Баға ауытқудың шектелімдері

Биржалық кеңес шешімімен (2007 жылдың 26 желтоқсанындағы №34 отырыс хаттамасы) кез келген атаудағы Қазақстан Республикасы мемлекеттік бағалы қағаздарына баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімі осы атаулы бағалы қағаздармен жасалған мәміленің (реті бойынша біріншісіне дейін – осы атаулы бағалы қағаздармен соңғы нәтижелі сауда-саттық сессиясында жасалған мәмілелердің орта өлшеулі бағасынан) 30 % көлемінде бекітілген. Дегенмен, сауда-саттыққа мүдделі қатысушысы сауда-саттық сессиясы аяқталғанға дейін 15 минуттан кешіктірмей Биржа маклеріне айтылмыш шектелімді алып тастауға немесе көтеруге өтініш білдіруге құқылы.

17 бап. Қазақстан Республикасы халықаралық бағалы қағаздары сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Қазақстан Республикасының халықаралық бағалы қағаздарының (бұдан әрі осы бапта – еурооблигациялар) сауда-саттығы өткізілгенде лот көлемі орнатылмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.
2. Қандай да бір атаудағы еурооблигациялардың сауда-саттығы:
осы атаудағы еурооблигациялар дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
немесе
осы атаудағы еурооблигациялар дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Еурооблигациялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы еурооблигациялармен осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. Еурооблигациялар сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі болып тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.
Еурооблигациялар сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

18 бап. Қазақстан Республикасы Үкіметі, Ұлттық Банкі⁵ және жергілікті атқарушы органдарының бағалы қағаздары сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Қазақстан Республикасының Үкіметі, Ұлттық Банкі және жергілікті атқарушы органдары бағалы қағаздарының (бұдан әрі осы бапта – мемлекеттік облигациялардың) сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі орнатылмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.
2. Қандай да бір атаудағы мемлекеттік облигациялардың сауда-саттығы:
осы атаудағы мемлекеттік облигациялар дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
немесе
осы атаудағы мемлекеттік облигациялар дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Қандай да бір мемлекеттік облигациялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы мемлекеттік облигацияларымен осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.

⁵ Осы Регламенттің 17 бабында сауда-саттық өткізуінің жеке параметрлері белгіленген, Қазақстан Республикасының халықаралық бағалы қағаздарынан басқа.

4. Мемлекеттік облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдістері (осы Регламенттің 15 бабындағы шектеулерге сәйкес) белгіленбеген.

Мемлекеттік облигациялар сауда-саттығының қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

4 тарау. БЕЙМЕМЛЕКЕТТІК БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР САУДА-САТТЫҒЫНЫҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

19 бап. Сауда-саттық күні

Беймемлекеттік бағалы қағаздары бойынша сауда-саттық күні (осы Регламенттің 21 бабының 4 тармағымен белгіленген ерекшелікті ескеріп) Алматы уақытымен 11.30-да басталып (екінші және үшінші кластағы өтімді акциялардан басқасы, олар бойынша сауда-саттық күні Алматы уақытымен 15.00-де басталады), Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады.

20 бап. Баға ауытқудың шектелімдері

Биржалық кеңес шешімімен (2007 жылдың 26 желтоқсанындағы № 34 отырыс хаттамасы) кез келген атаудағы беймемлекеттік бағалы қағаздарына (Биржа арқылы саудаланатын мемлекеттік акциялар пакетіне кіретін бағалы қағаздардан басқасы) баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімі осы атаулы бағалы қағаздармен жасалған мәміленің (реті бойынша біріншісіне дейін – осы атаулы бағалы қағаздармен соңғы нәтижелі сауда-саттық сессиясында жасалған мәмілелердің орта өлшеулі бағасынан) 30 % көлемінде бекітілген. Дегенімен, сауда-саттыққа мүдделі қатысушысы сауда-саттық сессиясы аяқталғанға дейін 15 минуттан кешіктірмей Биржа маклеріне айтылмыш шектелімді алып тастауға немесе көтеруге өтініш білдіруге құқылы.

21 бап. Акциялардың сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Акциялардың сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі белгіленбейді.
2. Акциялардың сауда-саттығын өткізгенде әр бір акцияның бағасы қазақстандық теңгемен есептеліп, үтірден кейінгі екінші таңбасына дейін дәл көрсетіледі.
3. Қандай да бір акциялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде, осы сауда-саттық сессиясындағы осы акциялармен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. Акциялардың сауда-саттығы жабылар алдында 15 минут бұрын жабылу аукционы өткізіледі.
5. Акциялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

Акциялардың сауда-саттығын өткізудің қосамшы әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

22 бап. Биржаның ресми тізіміне енгізілген облигациялардың сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Биржаның ресми тізіміне енгізілген облигациялардың (бұдан әрі осы бапта – листингілік облигациялар) сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі орнатылмайды (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген*).

2. Қандай да бір атаудағы листингілік облигациялардың сауда-саттығы.
осы атаудағы листингілік облигациялар дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
немесе
осы атаудағы листингілік облигациялар дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
Қандай да бір атаудағы листингілік облигациялардың сауда-саттығы жүзеге асырылатын ("таза" және "таза емес") бағалары, осы атаудағы листингілік облигациялардың сауда-саттығын ашуға байланысты қабылданған Биржа Басқармасының шешімдерімен белгіленеді.
3. Қандай да бір листингілік облигациялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде, осы сауда-саттық сессиясындағы осы листингілік облигациялармен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. Листингілік облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.
Листингілік облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

23 бап.

"Листингілік емес бағалы қағаздар" секторында айналысқа жіберілген облигациялардың сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. "Листингілік емес бағалы қағаздар" секторында айналысқа жіберілген облигациялардың (бұдан әрі осы бапта – листингілік емес облигациялар) сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі орнатылмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.
2. Қандай да бір атаудағы листингілік емес облигациялардың сауда-саттығы.
осы атаудағы листингілік емес облигациялар дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
немесе
осы атаудағы листингілік емес облигациялар дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
Қандай да бір атаудағы листингілік емес облигациялардың сауда-саттығы жүзеге асырылатын ("таза" және "таза емес") бағалары, осы атаудағы листингілік облигациялардың сауда-саттығын ашуға байланысты қабылданған Биржа Басқармасының шешімдерімен белгіленеді
3. Қандай да бір листингілік емес облигациялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде, осы сауда-саттық сессиясындағы осы листингілік емес облигациялармен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.

4. Листингтік емес облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

Листингтік емес облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

24 бап. Мемлекеттік акциялар пакетінің сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Мемлекеттік акциялар пакетінің сауда-саттығын өткізгенде лот көлемін Биржаға осы мемлекеттік акциялар пакетін сатушылары хабарлайды.
2. Мемлекеттік акциялар пакетінің сауда-саттығын өткізгенде олардың бағасы әр акцияға қазақстандық теңгемен есептеліп, үтірден кейінгі екінші таңбасына дейін дәл көрсетіледі.
3. Мемлекеттік акциялар пакетіне қатысты "ашылу бағасы" және "баға ауытқудың шектелімі" ұғымдары қолданылмайды.
4. Мемлекеттік акциялар пакетінің сауда-саттық әдісі осы мемлекеттік акциялар пакетінің сатушыларымен Биржамен келісіп белгіленеді.

4-1 тарау. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚОРЛАРДЫҢ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРЫ БОЙЫНША ӨТКІЗІЛЕТІН САУДА-САТТЫҚТЫҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

(Осы тарау Биржа Басқармасының 2015 жылдың 28 тамызындағы шешімімен енгізілген).

24-1 бап. Сауда-саттық күн

Инвестициялық қорлардың бағалы қағаздары бойынша сауда-саттық күн Алматы уақытымен 11.30-да басталып, Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады.

24-2 бап. Акционерлік инвестициялық қорлардың акциялары бойынша өткізілетін сауда-саттықтың жеке параметрлері

Акционерлік инвестициялық қорлардың акцияларының сауда-саттығы осы Регламенттің 21 бабында белгіленген тәртіпте өткізіледі.

24-3 бап. Пайлардың сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері

1. Пайлардың сауда-саттығын өткізгендегі лот көлемі бір пай немесе пайдың бір бөлігін құрайды. Лоттың минималды көлемі пайдың бір миллиондық бөлігінен кем болмауы тиіс⁶.
Өтінімдегі лот көлемі және лоттардың минималды санын осындай пайлардың рұқсаттама бастамашысымен орнатылады.
2. Пайлардың сауда-саттығын өткізгенде олардың бағасы бір пайға қазақстандық теңгемен, үтірден кейінгі екінші таңбаға дейінгі дәлдікпен, белгіленеді.
3. Қандай да бір пайлар бойынша сауда-саттық сессияның ашылу бағасы ретінде осы сауда-саттық сессияда осы пайлармен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.

⁶ Например, при установлении размера лота в одну миллионную долю пая заявки подаются следующим образом: при покупке и/или продаже одного пая участнику торгов в количестве заявки необходимо указать 1.000.000 лотов; при подаче заявки на покупку и/или продажу 1,375 пая в количестве заявки необходимо указать 1.375.000 лотов (*данная сноска включена решением Правления Биржи от 28 августа 2015 года*).

4. Пайлардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

Тікелей мәмілелер жасасу әдісін қолданғанда сауда-саттыққа қатысушылар, осы баптың 1 тармағымен белгіленген лот көлемін ұстануға міндетті.

Пайлардың сауда-саттығының резервтегі әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

5 тарау. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ҰЙЫМДАРДЫҢ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРЫ ЖӘНЕ ШЕТ МЕМЛЕКЕТТІК БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР САУДА-САТТЫҒЫНЫҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

25 бап. Сауда-саттық күні

Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары және шет мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша сауда-саттық күні Алматы уақытымен 11.30-да басталып, Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады.

26 бап. Баға ауытқудың шектелімдері

Биржалық кеңес шешімімен (2007 жылдың 26 желтоқсанындағы № 34 отырыс хаттамасы) кез келген атаудағы халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары және шет мемлекеттік бағалы қағаздарына баға ауытқудың еңсеруге келетін шектелімі осы атаулы бағалы қағаздармен жасалған мәміленің (реті бойынша біріншісіне дейін – осы атаулы бағалы қағаздармен соңғы нәтижелі сауда-саттық сессиясында жасалған мәмілелердің орта өлшеулі бағасынан) 30 % көлемінде бекітілген. Дегенмен, сауда-саттыққа мүдделі қатысушысы сауда-саттық сессиясы аяқталғанша дейін 15 минуттан кешіктірмей уақытта Биржа маклеріне айтылмыш шектелімді алып тастауға немесе көтеруге өтініш білдіруге құқылы.

27 бап. Халықаралық қаржы ұйымдардың бағалы қағаздары сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары (бұдан әрі осы бапта – ХҚҰ облигациялары) бойынша сауда-саттық өткізгенде лот көлемі орнатылмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.

2. Қандай да бір атаудағы ХҚҰ облигацияларының сауда-саттығын өткізгенде: осы атаудағы ХҚҰ облигациялары дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;

немесе

осы атаудағы ХҚҰ облигациялары дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.

Қандай да бір атаудағы ХҚҰ облигациялары сауда-саттығы жүзеге асырылатын ("таза" және "таза емес") бағалары, осы атаудағы ХҚҰ облигациялары сауда-саттығын ашуға байланысты қабылданған Биржа Басқармасының шешімдерімен белгіленеді.

3. Қандай да бір ХҚҰ облигациялары бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде, осы сауда-саттық сессиясындағы осы ХҚҰ облигацияларымен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. ХҚҰ облигацияларының сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

ХҚҰ облигацияларының сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

28 бап. Шет мемлекеттік бағалы қағаздар сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Шет мемлекеттік бағалы қағаздар (бұдан әрі осы бапта – шет мемлекеттік облигациялар) бойынша сауда-саттық өткізгендегі лот көлемі орнатылмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2012 жылдың 11 мамырындағы шешімімен өзгертілген)*.

2. Қандай да бір атаудағы шет мемлекеттік облигациялардың сауда-саттығын өткізгенде:

осы атаудағы шет мемлекеттік облигациялар дисконттық немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, барлық критерийлерге сәйкес келсе; "таза" бағамен *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;

немесе

осы атаудағы шет мемлекеттік облигациялар дисконттық емес немесе, осы Регламенттің 2 қосымшасында белгіленген, критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе; "таза емес" бағамен өткізіледі *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.

Қандай да бір атаудағы шет мемлекеттік облигациялар сауда-саттығы жүзеге асырылатын ("таза" және "таза емес") бағалары, осы атаудағы ХҚҰ облигациялары сауда-саттығын ашуға байланысты қабылданған Биржа Басқармасының шешімдерімен белгіленеді.

3. Қандай да бір шет мемлекеттік облигациялар бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде, осы сауда-саттық сессиясындағы осы шет мемлекеттік облигацияларымен жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. Шет мемлекеттік облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі тікелей мәмілелер жасасу әдісі болып табылады.

Шет мемлекеттік облигациялардың сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

6 Тарау. ФЬЮЧЕРСТЕР САУДА-САТТЫҒЫН ӨТКІЗУДІҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

(Осы тақырыптама Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

29 бап. Сауда-саттық күні

Фьючерстердің сауда-саттық күні Алматы уақытымен 10.00-де басталып, Алматы уақытымен 15.30-да аяқталады.

(Осы бап Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

30 бап. *(Осы бап Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен алып тасталған)*

31 бап. Фьючерстер сауда-саттығының жеке параметрлері

Фьючерстер сауда-саттығын өткізудің жеке параметрлері Фьючерстердің биржалық сауда-саттығы Ережелерінде және фьючерстердің маманданымында белгіленеді.

(Осы бап Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

7 Тарау. РЕПО НАРЫҒЫНДА ӨТКІЗІЛЕТІН САУДА-САТТЫҚТЫҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

32 бап. Сауда-саттық күні

Репо операцияларының сауда-саттық күні, репо операцияларының заты болып табылатын бағалы қағаздар бойынша сауда-саттық күнімен бірдей.

Репоның жабылу мәмілесін орындау дайындығы туралы хабарламаны сауда-саттық қатысушысы немесе Растау жүйесінің тұтынушысы жабылу күні 16:45-тен кешіктірмей сауда-саттық жүйесіне жолдауы тиіс.

33 бап. Репо операциясын "тікелей" тәсілмен жүзеге асырудағы сауда-саттық өткізудің жеке параметрлері

Репо операцияларын "тікелей" тәсілмен жүзеге асырғандағы негізгі әдісі болып мәмілелерді тікелей жасасу әдісі болып табылды; демек:

- 1) репо ашылуы және жабылуы бағасын, сонымен қатар, репо операциясының мерзімін (репо жабылу датасын) операцияға қатысушылардың дербес түрде өзара келісімімен белгіленеді;
- 2) "ашылу бағасы" және "баға ауытқудың шектелімі" ұғымдары "тікелей" тәсілмен жүзеге асырылатын репо операциясына қатысты қолданылмайды;
- 3) "тікелей" тәсілмен жүзеге асырылатын репо операциясының қосымша және қосымша әдістері жоқ.

34 бап. Репо операцияларын "автоматты" тәсілмен жүзеге асырудағы сауда-саттық өткізудің жеке параметрлері

1. Repo операциясын "автоматты" тәсілімен жүзеге асырғандағы лот көлемі 1.000.000 теңгені құрайды⁴.
2. Автоматты репо нарығында сауда-саттық өткізгенде репо операциясының бағасы (репо операциясының табыстылық көрсеткішін қолданады) үтірден кейінгі төртінші таңбасына дейінгі дәлдікпен көрсетіледі.
3. "Автоматты" тәсілмен жүзеге асырылатын, қандай да бір мерзімді репо операциялары бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде:
 - 1) егер репо операциясының заты ретінде Қазақстан Республикасы мемлекеттік бағалы қағаздары қолданылса (жергілікті атқарушы органдарының бағалы қағаздарынан басқа) – соңғы нәтижелі сауда-саттық сессиясында жасалған мәмілелердің, осы мерзімдегі барлық репо операцияларының ашылу мәмілелерінен орташа сараланған табыстылығы;
 - 2) егер репо операциялары ретінде осы тармақтың 1) тармақшасында аталған бағалы қағаздардан басқасы қолданылса, - осы мерзімдегі репо операцияларының осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші ашылу мәмілесінің көрсеткішінен табыстылығы қолданылады.
4. "Автоматты" тәсілмен жүзеге асырылатын репо операцияларына баға ауытқудың шектелімі белгіленбеген.
5. "Автоматты" тәсілмен жүзеге асырылатын репо операцияларын жүзеге асыру сауда-саттығының қосымша әдістері белгіленбеген.
"Автоматты" тәсілмен жүзеге асырылатын репо операцияларын жүзеге асыру сауда-саттығының резервтегі әдістері белгіленбеген.

8 Тарау. ВЕКСЕЛЬДЕР САУДА-САТТЫҒЫН ӨТКІЗУДІҢ ЖЕКЕ ПАРАМЕТРЛЕРІ

35 бап. Сауда-саттық күні

Вексельдер бойынша сауда-саттық күні Алматы уақытымен 11.30-да басталып, Алматы уақытымен 17.00-де аяқталады.

36 бап. Вексельдер сауда-саттығының жеке параметрлері

1. Вексельдер сауда-саттығын өткізгенде лот көлемі белгіленбейді.
2. Вексельдер сауда-саттығын өткізгенде олардың әр бір вексельге бағасы қазақстандық теңгемен есептеліп, үтірден кейінгі екінші таңбасына дейін дәл көрсетіледі.
3. Қандай да бір вексельдер бойынша сауда-саттық сессиясының ашылу бағасы ретінде осы сауда-саттық сессиясында жасалған бірінші мәміленің бағасы қолданылады.
4. Вексельдер үшін баға ауытқудың шектелімі белгіленбеген
4. Вексельдердің сауда-саттығын өткізудің негізгі әдісі болып тікелей мәміле жасасу әдісі болып табылады.
5. Вексельдердің сауда-саттығын өткізудің қосымша әдісі үздіксіз қарсылама аукционы болып табылады.
Вексельдердің сауда-саттығын өткізудің резервтегі әдісі фиксинг әдісі болып табылады.

9 Тарау. РАСТАУ ЖҮЙЕСІ ЖҰМЫСЫНЫҢ РЕГЛАМЕНТІ

37 бап. Растау жүйесі жұмысының регламенті

1. Растау жүйесі әр жұмыс күні Алматы уақытымен сағат 11.30-дан 17.30-ға дейін жұмыс істейді.
2. Растау жүйесінің жұмыс уақыты Биржа Басқармасының Төрағасымен немесе Басқарма Төрағасының орынбасарымен мынадай жағдайларда ұзартылуы мүмкін *(осы абзац Биржа Басқармасының 2015 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)*:
 - 1) сауда-саттық өткізу кезінде және мәмілелерді растау туралы хабарламаларын қабылдағанда қолданылатын, Биржаның бағдарламалық-техникалық құралдарының жұмысындағы жаңылыстар, немесе Растау жүйесінің әдеттегі тәртіптемеде қызмет етуіне кедергі болатын, оқыс жағдайлардың туындауы;
 - 2) сауда-саттыққа қатысушының еркін түрде жазылған, себептері мен ұзарту уақыты көрсетілген, операциялық күнді ұзарту туралы жазбаша өтінішінің келіп түсуі (осы баптың 5-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескеріп). Осы өтініште Растау жүйесінің жұмыс уақытын ұзартудың болжанған уақыты, Растау жүйесінің жұмыс уақытын ұзарту себептерінің сипаттамасы көрсетіліп, Растау жүйесінің жұмыс уақытын ұзартудың болжамды уақытына сәйкес Биржаның операциялық күнін ұзарту туралы өтініш болуы тиіс.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2014 жылдың 23 мамырындағы шешімімен өзгертілген).

38 бап. Растау жүйесі жұмысының ерекшеліктері

Арнайы мамандандырылған сауда-саттық әдісімен жүзеге асырылатын сауда-саттығын өткізгенде, орналастырылатын (сатылатын, қайта сатып алынатын, сатып алынатын) қаржы құралының жалғыз сатушысынан (сатып алушысынан) басқасының өтінімдері, қанағаттандырылғанда Растау жүйесіне қатысушылармен бақыланатын сауда-саттық шоттары қолданылатын, расталуға жатады; мұнда Биржа осы өтінімдердің расталуын мақұлдау немесе бас тартуын:

- 1) қаржы құралын орналастыру (сату, қайта сатып алу, сатып алу) аукционы өткізілгенде – Биржаның осы өтінімдерді қабылдауға белгілеген кезеңі мен осы кезең аяқталған сәттен кейін 30 минут аралығында;
- 2) бағалы қағаздарды қоса орналастыру бойынша сауда-саттық өткізілгенде, - осы өтінімдерді қабылдауға Биржа белгілеген уақыт кезеңі мен осы кезең аяқталған сәттен кейінгі 15 минутты қоса уақыт аралығында алуы тиіс.

Президент

Қ.Қ. Дамитов

"Сауда-саттық және Растау
жүйесінің жұмыс регламентіне

1 қосымша

АҚШ долларының сауда-саттығын өткізгендегі лот

МӨЛШЕРІ

*(Осы қосымша Биржа Басқармасының 2015 жылдың 08 желтоқсанындағы шешімімен
енгізілген).*

№	Лоттың минималды мөлшері, АҚШ доллары	Өтінім бағасының соңғы мәміленің бағасынан ауытқуы, %
1.	50 000	0,00–0,10
2.	100 000	0,11–0,20
3.	1 000 000	0,21–0,40
4.	2 500 000	0,41–0,60
5.	5 000 000	0,61–0,80
6.	10 000 000	0,81–1,00

Сауда-саттық және Растау
жүйесінің жұмыс Регламентіне

2 қосымша

*(осы қосымшаның нөмірі
Биржа Басқармасының
2015 жылдың
08 желтоқсанындағы
шешімімен өзгертілген)*

Биржада айналысқа жіберілген борыштық бағалы қағаздардың сауда-саттығы жүзеге асырылатын, бағалардың түрлерін ("таза" немесе "таза емес") анықтау

КРИТЕРИЙЛЕРІ

1. Борыштық бағалы қағаздар биржада "таза" бағамен саудаланады, егер олар мынадай критерийлерге сәйкес болса:
 - 1) облигациялардың атаулы құны тиянақталған, яғни, облигациялардың айналыста болу мерзімінде өзгертуге жатпайды, немесе индектелген болып табылады, бұл ретте, индекстеу коэффициенті ретінде, облигациялардың айналысқа жіберу датасына қандай да бір шетел валютасының теңгеге биржалық бағамына осы облигациялармен мәміле жасалған күннің таңертеңгі сессиясының нәтижесі бойынша анықталған, қандай да бір шетел валютасына теңгенің биржалық бағамына қатынасы ретінде есептелетін, девальвация/ревальвация коэффициенті қолданылады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2014 жылдың 18 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*
 - 2) егер облигациялардың атаулы құны индекстелген болса, онда ол есептелген купондық сыйақыға да, өтеудегі негізгі берешегін өтеу үшін де теңдей тәртіпте индекстеледі;
 - 3) облигациялар мерзімдік болып табылады және облигациялардың айналыста болу мерзімі әр купондық кезеңге еселенген;
 - 4) облигациялардың өтеу датасы тиянақталған;
 - 5) облигациялардың купондық сыйақылар төлеу даталары тиянақталған, айналыста болуының әр жылында бірдей;
 - 6) облигациялардың есептеу базисі – 30 / 360 или actual / actual;
 - 7) облигациялар бойынша купондық сыйақының көлемі тиянақталған немесе құбылмалы (индекстелген), бірақ кезекті купондық кезеңге купондық сыйақының көлемі, кезекті купондық кезең басталар алдында кемінде екі жұмыс күн бұрын белгілі болуы тиіс;
 - 8) облигациялар амортизацияланбаған болуы тиіс, облигациялардың шығарылым шарттарымен олардың мерзімнен бұрын жартылай өтелу графигі қарастырылмаған болуы тиіс. Бұл ретте, айналыстағы облигациялардың санын қысқарту жолымен облигациялардың мерзімнен бұрын жартылай өтелуі рұқсат етілуі мүмкін, бұл облигациялардың шығарылым аңдатпасында (немесе мағынасы ұқсас басқа құжатта) нақты көрсетілуі тиіс;
 - 9) облигацияларға есептелетін, купондық сыйақының қандай да бір түрдегі капитализациясы қарастырылмаған;
 - 10) айналыста болу мерзімі аяқталғанда есептелетін купондық сыйақы және берешек номиналынан басқа, облигациялар бойынша кез келген өзге сомалардың есептеліп, төленуі қарастырылмаған.
2. Егер борыштық бағалы қағаздар, дисконттық болып табылмаса және осы Қосымшаның 1 тармағында белгіленген критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе, биржада "таза емес" бағамен саудаланады.

3. Қандай да бір атаудағы бағалы қағаздардың шығарылым аңдатпасына (немесе мағынасы ұқсас өзге құжатқа) өзгертулер және/немесе толықтырулар енгізілгенде, осыға сәйкес аталмыш облигациялар осы Қосымшаның 1 тармағында белгіленген критерийлердің ең болмаса біреуіне сәйкес келмесе немесе, керісінше, осы Қосымшаның 1 тармағында белгіленген критерийлердің барлығына сәйкес болса, Биржа Басқармасы осы атаудағы бағалы қағаздардың сауда-саттық тәртіптемесін өзгерту - "таза" бағамен сауданы "таза емес" бағамен саудаға немесе кері ауыстыру туралы шешім қабылдайды. Осындай шешім қабылдауға, Листинг департаментінің берген ақпаратына сәйкес, осы атаудағы облигациялардың рұқсат ету бастамашысы осы атаудағы облигациялардың шығарылым аңдатпасына (немесе мағынасы ұқсас өзге құжатқа) өзгертулер және/немесе толықтырулар енгізулерін биржаға ұсынуы негіз бола алады.